

PETER CARTWRIGHT

Emésztési rendellenességek

*Bevezetés a probiotikumok alkalmazására
a Crohn betegség és a Colitis ulcerosa
prevenciójában és terápiájában*

A gyulladós bélbetegség (IBD) a tápcsatorna állandó gyulladását magába foglaló, különböző állapotok általános megjelölése. Az IBD két jellegzetes megjelenési formája a Crohn betegség és az Ulcerative Colitis (UC). Az IBD nem tévesztendő össze az IBS-sel (irritációs bélszindróma), mely teljesen másféleképpen definiált állapot, melyben az emésztőszerv rendszer sérülése nem történik meg. A Crohn betegség és az UC hosszú időn át fennmaradó állapot, mely az esetek túlnyomó többségében a fiatal felnőtt években indul, de bármely életkorban felléphet. A szóban forgó betegség jellegzetes tünetei a diaré, a fájdalmas és véres székelés, mely állapot jelenleg nem kezelhető. Számos gyógyszer ismeretes a gyulladás csökkentésére és adott esetben a sérült bélszakasz eltávolítására sebészi beavatkozás válik szükségessé. Napjainkban nyilvánvalóvá lett, hogy a szóban forgó betegségek kiinduló pontjai az immunsejtek és szövetek, mely sejtek és szövetek az emésztőszerv rendszerben foglalva vannak jelen, és nem a kívánt módon reagálnak a normál bél mikroflórával.

A bél mikroflóra

A bél mikroflórát az emésztőszerv rendszerben élő baktériumok milliárdjai alkotják. Ezek a baktériumok általában veszélytelenek és a betegséget okozó baktériumok kialakulásának megakadályozásában játszanak szerepet. A Crohn betegségben vagy az UC-ben szenvedő betegek bélmikroflórájukban az egészséges emberekkel szemben különböző baktérium keverékekkel rendelkeznek. A hasznos baktériumok száma kisebb (mint a laktobacillus és a bifidobaktérium) és potenciálisan több veszélyes baktériumtípus van jelen. Ez a nem egyensúlyi állapot vezette arra a kutatók, hogy a bélbaktériumok egyensúlyának felborulása esetén a hasznos baktériumok számának növelésével az IBD-s állapotok súlyosságát adott esetben csökkenthetik. Ezen elmélet alátámasztására probiotikumok fogyasztása során vizsgálatokat végeztek, mely probiotikumok nagyszámú hasznos baktériumot foglalnak magukba.

Hasznos baktériumokat tartalmazó élelmiszertermékek

A baktériumok fogyasztásának elmélete különösnek hangzik, de tulajdonképpen évezredek óta azokat fermentált élelmiszerek, különösen tejfeleségek vagy joghurtok formájában fogyasztjuk. Az élelmiszerek ismeretes módon egészségesek, mely időponttól a tudósok szerint az élelmiszerek hasznos baktériumot is tartalmaznak. A Nobel díjas Elie Metchnikoff Prof. Párizsban a Pasteur Intézetben találmányozta a szóban forgó baktériumokat és megállapította, hogy azok a személyek, akik ezen terméket rendszeresen fogyasztják, jó egészségügyi állapotukat jobban megőrzik. A XX. században a modern gyártási technológiák alapján joghurt típusú termékeket állítottak elő, Olaszországban száraz kolbászt és Németországban savanyú káposztát.

Hasznos baktériumok alkalmazása a betegségek kezelésében

A hasznos baktériumoknak bizonyos betegségek terápiájában történő alkalmazása a hatékony antibiotikumokos kezelés miatt a XX. században elkerülte a kutatók figyelmét. Az antibiotikumok túladagolása vagy adott esetben téves indikációban történő használata rezisztens baktériumtörzsek kifejlődését eredményezte, csökkentve így módon az antibiotikus hatást. Alternatív gyógymódokat keresve a veszélyes baktériumok terápiájára a hasznos baktériumokkal történő gyógymódot kezdték alkalmazni. A hasznos baktériumokat, az úgynevezett probiotikumokat, először állatgyógyászatban, különösen a haszonállatok, majd a kedvencek kezelésében alkalmazták. Az orvosi szakma a probiotikumok alkalmazásában eleinte szkeptikus volt, de a probiotikumokkal végzett tudományos kísérletek alapján az orvosok megváltoztatták álláspontjukat.

A napjainkban végzett kísérletek az alábbi a probiotikumok által kezelendő állapotokat írják le:

- » *Fertőző diaré (különösen antibiotikum kúra után).*
- » *Gyermekkori ekcéma.*
- » *Urogenitális betegségek.*
- » *Gyulladásos bélbetegség.*

A probiotikumok alátámasztása IBD-ben

Jól megtervezett klinikai kísérletek, mint azt a jó nevű, orvosi folyóiratok a probiotikus termékekkel kapcsolatban közlik, az UC és Crohn betegségek súlyossági fokát vizsgálták. A probiotikumok alkalmazása a Crohn betegségben kevésbé volt hatásos, mivel az UC vizsgálatoknál kevesebb kísérletet végeztek. Kiválóan bizonyítható azonban a vizsgálatok alapján a probiotikumok eredményes felhasználása a pouchitis (ileoanal pouch gyulladása, a vastagbélnek műtéti úton történő helyettesítése) kezelésében. A klinikai vizsgálatok túlnyomó többsége azt támasztotta alá, hogy az IBD rendellenesség az antibiotikus kezelés kezdetén már fellép, és a bél mikroflóra baktériumok száma csökken. Ezután probiotikus baktériumok billiárdjait fogyasztja el a szervezet. A betegek állapota a vizsgálatok idején átmenetileg javult a kontroll csoporthoz viszonyítva (melyek nem kaptak probiotikumot), a kezelt személyek többsége jelentős mértékben ebben az átmeneti javult állapotban maradt, míg a probiotikumot kapott kontroll csoport gyógyult. A fentiekben leírt eredmények a probiotikumoknak az aktív IBD-vel szembeni eredményes alkalmazását bizonyítják, azonban a végzett kísérleteket a továbbiakban még folytatni kell.

A probiotikumok típusai

Az IBD kezelésében alkalmazott probiotikumokkal kapcsolatban fagyasztva szárított baktériumokat használva magas szintű kutatásokat végeztek. A baktériumokat valamely szuszpendált animációjú formájában alkalmazták, mely anyag víz adagolása után ismét aktívvá vált. A jól működő probiotikumok jellemző tulajdonságai az alábbiak:

- » *Nagyszámú probiotikus baktérium jelenléte (nagy koncentráció).*
- » *Olyan csomagolás és tárolási módszer megvalósítása, melynek során az előállítás kezdetétől számított élő baktériumok száma minimális mértékben csökken. Ilyen csomagolások a kapszulák és a blister formák.*
- » *A készítménynek a gyomorsavval szembeni védelme speciális bevonással vagy valamely savrezisztens baktérium törzs felhasználásával történhet.*
- » *A fermentálható élelmiszerek (így a prebiotikumok) probiotikus baktériumokkal keverve segítik azok életben tartását és a bélcsatornán keresztül történő haladásuk során növekedésüket is.*
- » *A probiotikus készítmények olyan törzseket tartalmaznak, amelyek a bélcsatornát teljes hosszában beborítják, és ily módon könnyebben reprodukálnak és jobban fejtik ki hatásukat.*
- » *A probiotikus készítmények olyan törzseket tartalmaznak, melyeknek a terápiás hatása tudományosan bizonyított.*
- » *A probiotikus törzsek keveréke (multi törzsek) egy törzs hatásához viszonyítva kombinációbanszignifikánsan növelik a várható hatást.*

A probiotikumokkal kapcsolatos, azok humán felhasználhatóságára vonatkozó vizsgálatok világszerte folynak, beleértve ezen vizsgálatokba a probiotikumoknak a súlyos IBD-re gyakorolt hatásának tisztázását is. A kapott jó eredmények a jövő kutatói számára biztatónak bizonyulnak.

A probiotikumok előnyeivel kapcsolatos legújabb információkról kérdezze meg kezelőorvosát!

Vitaminkosár Kft. 1117 Budapest, Budafoki út. 79.
Telefon: 209-1084. Mobil: 06/30/456-3432 Fax: 209-5772
Honlap: www.vitaminkosar.hu